

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ב"ה

תיק 1156328/6

בבית הדין הרבני הגדול ירושלים

לפני כבוד הדיינים:

הרב אליעזר איגרא, הרב שלמה שפירא, הרב צבי בן יעקב

המערער: פלוני (ע"י ב"כ עו"ד שי שמחויב)

נגד

המשיבה: פלונית (ע"י ב"כ עו"ד יאיר שיבר)

הנדון: ערעור על פסיקת מדור ספציפי ובקשה לפירוק שיתוף

החלטה

בפנינו בקשת המבקש, לפרק את השיתוף בדירת הצדדים הנמצאת ברחוב ב' בתל אביב, ומינני ב"כ המערער ככונס נכסים למכירת הדירה.

בקשה זו דינה לעת הזאת להידחות על הסף, הואיל והיא נוגדת את החלטות בית הדין הרבני הגדול שניתנו בעניינם של הצדדים.

נציין, שבתאריך 16.1.2023 קבע בית הדין הרבני הגדול את סמכותו לדון בכל ענייני הרכוש של הצדדים, כולל כל תביעה מכל מין וסוג בהקשר לדירת הצדדים ברחוב ב' בתל אביב.

להבנת העניין נביא תקציר מהתדיינות הצדדים בבית הדין האזורי בת"א, ובפנינו – בבית הדין הרבני הגדול. יאמר, מדובר בהתנהלות רבת שנים, ולצורך העניין יובאו אך הפרטים הרלוונטיים.

בתאריך 24.11.2014 תבע הבעל גירושין, ובמקביל תבעה האישה שלום בית, ועתרה למתן צו למדור ספציפי בדירה הנ"ל. בית הדין האזורי נעתר לבקשה, ובתאריך 8.2.2015, הוציא צו למדור ספציפי כמבוקש.

בתאריך 31.1.2017, החליט בית הדין האזורי:

"לאחר שבית הדין שמע את עמדות הצדדים וב"כ, ועיין בחומר שבתיקים, עמדת בית הדין שיש לעשות ניסיון נוסף לבחון את מערכת הנישואין באמצעות איש מקצוע אובייקטיבי, ובמקביל לקבוע מועד להוכחות.

לאור האמור מחליט בית הדין:

א. בשלב זה בית הדין לא רואה עילה המצדיקה לדחות את תביעת האישה לשלום בית.

ב. משכך, אין עילה לביטול הצו שניתן למדור ספציפי, מה עוד שהבעל לא טרח לפתוח תיק לביטול הצו.

בית הדין האזורי המשיך לקיים דיונים בעניין הצדדים, ובתאריך 27.11.2017, פסק (הדגשים

לא במקור):

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

"לא מצאנו בדברי הבעל עילות שיש בהם כדי לחייב את האישה בגט, ועל כן דינה של תביעתו להידחות. כאשר לתביעת האישה לשלום בית, גם אנו התרשמנו כי האישה השלימה עם כך שלא ניתן לצפות שהבעל יחזור ויחיה עמה בשלום בית במלוא המובן של המילה. ניכר שהיא חרדה לעצמה ולמקום מגוריה, וכל תביעתה לשלום בית באה כדי להבטיח את מזונותיה ואת המשך הצו למדור ספציפי שימנע את מכירת הבית. פנייתה לשלום בית יכולה להיות כיום משאלת לב לא ישימה שגם היא בעצמה לא מאמינה שתתגשם.

האם בנסיבות אלו צריך לדחות את תביעתה לשלום בית, ובכך לשלול ממנה את זכותה למזונות ומדור המגיעים לה מכוח הנישואין וההתחייבויות שלקח על עצמו הבעל בעת שנשא אותה לאישה.

האם יעלה על הדעת שלאחר כחמישים שנות נישואין ושחיקה בקשר הנפשי והרגשי בין בני זוג נכריז על סיום ההתחייבויות ההדדיות מכוח נישואיהם ונפטור את הבעל מחיוביו כלפי אשתו?

[...]

1 תביעת הבעל לגירושין נדחית, ויחד עמה נדחית תביעתו לביטול הצו הספציפי למדור לאישה, ולביטול חיובו במזונות האישה.

2. תביעת האישה לשלום בית להחזרת הבעל לחיי שלום בית אינה ישימה, אולם בית הדין מאשר את תביעתה לשלום בית במובן של השארת זכויותיה מכוח הנישואין, הן למדור והן למזונותיה.

והוסיף הדיין הרב נהרי, שהצטרף לעמדת חבריו:

לאחר שעיינתי בפסק הדין שכתב אב"ד, הנני מצטרף למסקנתו, ויחד עם זאת מוצא אני לנכון להמליץ לבעל לשכנע את האישה בתמורה לפיצוי הוגן או כל הסדר אחר בדירה שיניח את דעת בית הדין, כדי שלא להותיר את המצב בו הצדדים פרודים מזה זמן רב ללא כל תוחלת."

בתאריך 3.1.2018 הגיש הבעל ערעור על החלטת בית הדין האזורי, ובתאריך 4.7.2019 דחה בית הדין הרבני הגדול את ערעור הבעל, ונצטט חלק מההחלטה (הדגש לא במקור):

"בית הדין קובע שאין בכל הטענות שנכתבו בכתב הערעור ונאמרו בפנינו בכדי לסתור את העובדות או את המסקנות ההלכתיות שנקבעו בפסק הדין.

הבעל החליט על דעת עצמו להתגרש, עזב את בית הצדדים ובנסיבות הסכסוך העמוק שיצר הבעל, אין סיכוי שהצדדים יחזרו לשלום בית, עם זאת אין בדבר זה בכדי להפסיד לאישה זכויותיה.

בנסיבות אלו ניסה בית הדין למצוא מזור לפתרון המצב הלא ראוי, כדי לאפשר לצדדים להמשיך את שארית חייהם בצורה סבירה. מסיבה זו הוזמנו גם ילדי הצדדים כדי לנסות למצוא פתרון יצירתי שמצד אחד יאפשר לאישה להמשיך להתגורר במקום בו היא מתגוררת ומצד שני לאפשר לבעל לקבל סכום כסף שיאפשר לו לרכוש מדור ראוי.

לצערנו בנסיבות התיק ולמרות רצונם הטוב של ילדי הצדדים לא הצלחנו למצוא את דרך הפשרה המבוקשת.

המערער פנה מספר פעמים לבית דיננו בבקשה להוצאת פסק דיננו, בית הדין התמהמה בהוצאת פסק הדין מפני שלטעמנו פסיקה לכשעצמה לגופם של דברים, לא תביא מזור לכאבם של הצדדים. אמנם לאחר שלא עלה בידינו להגיע לפשרה ראויה, אין אנו יכולים יותר להימנע מלהוציא הכרעתנו.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

לאור האמור דוחים ערעור הבעל.

על אף האמור פנייתנו לבני המשפחה לעשות מאמץ למציאת פתרון יצירתי שיאפשר להורים להמשיך את חייהם בנפרד בצורה מכובדת.

אתה הראית לדעת, שהן בית הדין האזורי והן בית הדין הרבני הגדול סברו שאין מקום לבטל את הצו למדור ספציפי. נסיבות המקרה לימדו את שתי הערכאות, שאין מקום בדין להפסיד לאישה את זכותה למדור. מדובר באישה שהיא כיום בת 73, ובית הדין סבר שלאחר שנות נישואין כה רבות, אין עילה וסיבה מוצדקת שתפסיד זכות זו למדור.

יחד עם זאת, שתי הערכאות הבינו שאין זה מן הנכון במצב העניינים הנתון, להשאיר את הנישואין על הנייר בלבד, תוך עימותים משפטיים ואישיים, ויש לחפש פתרון יצירתי למציאות המורכבת. מצד אחד - לדאוג שלאישה יהיה מדור שקט ושלו לעת זקנותה, וכן תוכל לקבל את זכויותיה בהתאם לחוק יחסי ממון, ומאידך - גם לדאוג לבעל, שאף אם אינו צודק בפירוק הנישואין, יש לאפשר לו למצות את זכותו הקניינית בדירה. מציאות מורכבת מאד חייבה כאמור פתרון יצירתי, גם אם לא יהיה מוסכם.

עם דחיית הערעור, פנה הבעל בבקשה נוספת לבית הדין האזורי, לבטל את הצו למדור ספציפי. בתאריך 13.12.2019 דחה בית הדין האזורי את בקשת הבעל, תוך הסתמכות על החלטת בית הדין הגדול, שאף שהבין שבפניו סכסוך עמוק וכי אין סיכוי לשלום בית, ובכל זאת אישר את פסק הדין קמא הקובע כי האישה לא איבדה את זכויותיה. ההיגיון שמאחורי קביעה זו, שסכסוך עמוק זה נוצר ע"י הבעל, ולפיכך לאחר עשרות שנות נישואין, ובפרט בגילה המתקדם של האישה, אין הצדקה להוציאה מביתה.

על החלטה זו הוגש בתאריך 16.1.2020 ערעור נוסף ע"י הבעל. ואכן בית הדין הגדול לקח על עצמו את האתגר לחפש פתרון יצירתי, ואף שיתף בעניין את ילדי הצדדים. היו ניסיונות שונים, ובאחד מהם הגיעו הצדדים לידי הסכם (כשהאישה הייתה מיוצגת שלא ע"י ב"כ הנוכחי). הסכם זה אושר ע"י בית הדין הרבני הגדול בתאריך 27.11.2020. במסגרת אותו הסכם גם הוסכם על פירוק שיתוף בדירה, וכי ינתן לאישה זכות לרכוש את חלק הבעל בהפחתת התשלומים המגיעים לה בהתאם לאיזון המשאבים.

בסמוך לאחר אישור ההסכם, החליפה האישה ייצוג, וביקשה לבטל את ההסכם. בתאריך 2.1.2021 החליט בית הדין הרבני הגדול כדלהלן:

ב"כ האישה העלה מספר טענות כנגד אישור ההסכם. בין היתר טען כי ביום 23.11.20 הודיע לב"כ האישה הקודם על החלפתו בייצוג, ולטענתו ביום 24.11.20 נשלחה בקשה ע"י בא כוח האישה הקודם לאישור ההסכם, כאשר ב"כ האישה כבר ידע שהוחלף. יש לציין ולהעיר כי בקשת הזירוז הוגשה ע"י ב"כ הבעל בלבד ולא ברור האם ב"כ האישה הקודם היה שותף לה. מה שברור הוא שב"כ האישה החדש ידע שהוגשה בקשה לאישור ההסכם והתמהמה בהגשת הבקשה לעיכוב הליכים, וחבל, שהרי החלטת בית הדין ניתנה רק בתאריך 27.11.20.

ב"כ האישה החדש מעלה מספר טענות, הן ביחס לחסרון חתימת הצדדים על ההסכם ואישורו בפני בית הדין, הבנתה של האישה את ההסכם, וטענות עושק וכד'. בא כוח האיש וב"כ הקודם של האישה השיבו לטענות ב"כ החדש של האישה.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ברצוננו להבהיר כי כבר בהחלטתנו הקודמת הבהרנו את דעתנו שמצב זה בו הצדדים נמצאים בנתק שנים רבות וסובלים זה מזה, כאשר הבעל דורש בכל תוקף לקבל את זכויותיו, לא יכול להמשיך, ואם הצדדים לא יגיעו להסכמות ייתן בית הדין הכרעתו בתיק.

[...]

לאחר קבלת חו"ד של המומחים, במידה והצדדים לא יגיעו להסכמות, יוזמנו לבית הדין להכרעה בהמשך הטיפול.

עד להמשך טיפולו של בית הדין, ההסכם שבין הצדדים שקיבל תוקף פס"ד ביום 27.11.20 - מוקפא.

לאחר שבית הדין קיים דיון במעמד הצדדים וב"כ, בתאריך 12.5.2021 ניתנה ע"י בית הדין החלטה כדלהלן (חלק מההדגשים אינם במקור):

"במקרה שלפנינו אין עילת גירושין. יחד עם זאת, לאור גלגולי התיק, לאור הפירוד שיצר הבעל, והואיל ולדעת בית הדין אין סיכוי לשלום בית, סבור בית הדין שיש לחפש פתרון ראוי באשר לדירת הצדדים ברחוב ב' בתל אביב, לפיכך ניסה בית הדין להעלות פתרונות שונים למצב תוך כדי מתן אפשרות לשני הצדדים לנהל את חייהם בשקט ובשלווה במידת האפשר.

בסוף הדיון שנערך ב' בתמוז תש"פ 2.7.20, הועלו מספר הצעות לפתרון המצב הסבוך שנוצר. בהחלטה שניתנה בסופו של הדיון נכתב:

"גם פירוק השיתוף בדירת הצדדים ע"י מכירתה לצד ג' וחלוקת התמורה אינה מהווה לדעתנו הפתרון הרצוי, כדי לאפשר לשני הצדדים המבוגרים להמשיך את חייהם ברוגע ובצורה סבירה, לפיכך ניסה בית הדין להביא הצדדים לידי פשרה על פי אחת ההצעות דלהלן:

ב"כ הצדדים הגיעו להסכמה לבחון את המתווה דלהלן:

דירת הצדדים תעבור לבעלות ילדי הצדדים, ובלבד שזכות הפירות של הדירה תישאר לצדדים לכל ימי חייהם, וכן תרשם הערת אזהרה שדירה זו לא תימכר ולא תשועבד כל ימי חיי הצדדים, והיא משועבדת לפירות (שכ"ד) לטובת הצדדים.

הדירה תושכר, ודמי השכירות יחולקו בין הצדדים בחלקים שווים.

לחלופין מציע בית הדין לבחון שוב את ענין החלוקה בעין של דירת הצדדים, (ע"י הגשת תוכנית מעשית שתאושר ע"י בית הדין), כדי שכל אחד מהם יוכל להתגורר בחלקו בשלווה."

בתאריך 22.11.20 הגישו ב"כ הצדדים הסכם, עליו חתמו ב"כ הצדדים (ב"כ האישה דאז, עו"ד הראל דהן).

בהסכם נקבע מתווה כדלהלן:

"א. הדירה תוצא למכירה.

ב. בית הדין ימנה שמאי לקביעת שווי הדירה.

ג. ימונה אקטואר לקביעת זכויות הצדדים, ולאיוון משאבים.

ד. לאחר מתן חוות דעת האקטואר תוצא הדירה למכירה.

ה. לאחר התמחרות תינתן לאישה אפשרות לרכוש חלקו של הבעל בהפחתת התשלומים המגיעים לה מן הבעל.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

1. [...]"

בית הדין אישר את ההסכם בתאריך 27.11.20, מתוך הנחה שמדובר בהסכם שמוסכם על דעת שני הצדדים. ובית הדין מינה את ב"כ הצדדים ככונסי נכסים.

האישה פנתה לב"כ הנוכחי (שהיה ב"כ בעבר), עו"ד שיבר, שטען כנגד ההסכם. לדבריו, האישה אכן נתנה הסכמתה בעל פה, מכיוון שהוטעתה ע"י ב"כ ואין היא מסכימה להסכם. לאחר שמיעת תגובות הצדדים וב"כ (ב"כ הקודם שניסח את ההסכם וב"כ הנוכחי) נקבע מועד לדיון. לאחר הדיון הוציא בית הדין החלטה כדלהלן:

אחרי שמיעת דברי הצדדים, דעתנו שהסכם זה אינו עומד במבחן של הסכם יחסי ממון בין בני זוג. לא נחתם ע"י הצדדים, הצדדים לא הופיעו בפני בית הדין, ובית הדין לא בחן את הבנתם. כך שאנו קובעים שלהסכם זה אין תוקף משפטי. מלבד האמור, מכיוון שעדיין לא ניתנה חוות דעת אקטוארית, לא ניתן היה להמשיך בהליך ולקיים התמחרות, ובפרט שכונסי הנכסים לא קיבלו אישור בית הדין לעריכת ההתמחרות, וידעו שנקבע דיון לבחינת תוקפו של ההסכם.

לאור האמור אין כל תוקף להתמחרות שנערכה בתאריך 4.5.21 במשרדו של ב"כ המערער. בית הדין קובע כי אין תוקף משפטי להתמחרות זו שנעשתה בסמוך למועד הדיון, מבלי לשאול את בית הדין אם לקיים התמחרות זו לאור ההתפתחויות בתיק וכו'.

ע"מ לקדם את נושא הדירה, ובכיוון שהתווה בית הדין בהחלטתו שבה נקבע שמכירתה וחלוקת התמורה אינה הדרך הראויה במקרה זה. עומדות לפני בית הדין שתי חלופות:

מינוי אקטואר חדש - רו"ח ירון בוכניק (בהחלטה נפרדת), שלאחר חו"ד תוכל המשיבה לשקול אם ביכולתה לרכוש את חלק המערער בדירה הנ"ל.

במידה ולא תוכל לרכוש כאמור - על ב"כ להמציא לבית הדין התחייבות של מר ד' שמוכן לטענתו, לשלם לבעל מחצית דמי השכירות עבור הדירה.

לכשתומצא ההתחייבות הנזכרת, ישמע בית הדין תגובת הבעל להצעתו, ויקבע אופן המשך טיפולו בתיק.

החלטת בית הדין מעלה מספר מסקנות:

- א. בי"ד דנן עדיין סבור שאין עילת גירושין.
  - ב. בית הדין מבטל את ההסכם עליו חתמו הצדדים, וכן את ההתמחרות שנעשתה במשרד ב"כ הבעל.
  - ג. בית הדין מחפש מתווה חדש, ולפיו הצדדים יתגרשו, והאישה תשלם לבעל שכר דירה בגין חלקו בדירה, בערבות של צד ג' לתשלום השכירות.
- בתאריך 8.11.2021, לאחר שב"כ הבעל הודיע על התנגדותו הנחרצת להשכרת הדירה לאישה, ולאחר שהערב מר ד' המציא לבית הדין תצהיר בו הוא מתחייב לשכ"ד למשך שנה עבור הגברת [א'], החליט בית הדין:

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

"לאור האמור קובע בית הדין מאחר ואין חיוב על האישה לקבל את גיטה.

- א. הבעל וב"כ יודיעו לבית הדין על מועד עזיבת הבעל את הדירה.
- ב. החל מיום עזיבת הבעל את הדירה תשלם האישה באמצעות מר ד' למשך 12 חודשים מחצית שווי שכ"ד של דירתם המשותפת.
- ג. הצדדים יוזמנו לגט מיידית עם הודעת הבעל שעזב את הדירה.
- ד. במידה והאישה לא תסכים לקבל את גיטה ימשך מיידית הליך מכירת הדירה ע"י כונס הנכסים.
- ה. שאר העניינים הרכושיים של בני הזוג במידת הצורך ידונו ע"י בית הדין לאחר הגט."

בתאריך 15.12.2021 קבע בית הדין את אופן ביצוע הפתרון עליו החליט בית הדין. בית הדין מינה שמאית לקביעת גובה שכר הדירה, ובהתאם לכך נקבע גובה שכ"ד של 5,000 ש"ח לדירה כולה, כך שחלקו הבעל בשכר הדירה עומד על 2,500 ש"ח. הערב מר ד' יפקיד בנאמנות אצל עו"ד שיבר, שיהיה נאמן של בית הדין, 12 שיקים ע"ס 2,500 ש"ח, וזאת החל מתאריך 1.3.22 ועד לתאריך 1.2.23 ועד בכלל. עם מילוי האמור לעיל, הבעל יפנה את הדירה לא יאוחר מתאריך 1.3.22. במעמד פינוי הדירה ימסור עו"ד שיבר לבעל את 12 השיקים. עם פינוי הדירה ע"י הבעל, הוצאות אחזקת הבית, (כולל ארנונה, מים, חשמל וכו'), יהיו על האישה. הדירה לא תושכר לצד ג', אלא בהסכמת הבעל. עם פינוי הדירה, יקבע מועד לסדר גט בבית הדין בתל אביב, לא יאוחר מ- 14 יום מפינוי הדירה. במידה והאישה תסרב לקבל את הגט במועד הנ"ל, תוצא הדירה למכירה באמצעות כונס נכסים, או שבית הדין יחליט לאפשר לבעל לחזור לדירה.

ואכן, הבעל פינה את הדירה, ובתאריך 15.3.2022 הצדדים התגרשו כדמו"י. ובתאריך 30.10.2022 ניתנה החלטה המסדירה את שאר עניני הרכוש (איזון משאבים, קיזוזים כספיים וכו').

לאור כל האמור לעיל, קובע בית הדין כי החלטתו הנ"ל הייתה מחמת זכות האישה למדור, והואיל אין עילה לגירושין, אין להפסיד את זכותה במדור גם לאחר הגירושין, ויש להשאיר בדירה. אך מאידך - לאפשר לבעל לקבל את שכר הדירה בגין חלקו בדירה. לכן אין כל מקום לפרק את השיתוף בדירת הצדדים ולהציעה למכירה לצד ג'. בית הדין מצא את הפתרון, לפיו הצדדים יתגרשו, יחד עם זאת לאישה יהיה מדור ספציפי בדירה הנ"ל גם לאחר הגירושין, ובתנאי שתשלם שכר דירה לבעל בגין חלקו בדירה.

אלה הדברים העולים מהחלטות בית הדין. הם ולא אחרים!

משכך דין הבקשה להידחות על הסף!

יחד עם דחיית הבקשה על הסף, בית הדין מורה כדלהלן:

- א. על המשיבה גב' [א'], להעביר לידי [ח'] 12 שיקים חודשיים (שלה או של צד ג) ע"ס של 2,500 ש"ח, החל מתאריך 1.3.2023, וזאת תוך 14 יום מהיום.
- ב. על המשיבה לפעול כאמור בסעיף א' להחלטה, כל שנה, ולהעביר עד לסוף חודש פברואר של אותה שנה, 12 שיקים כאמור.
- ג. במידה והמשיבה לא תפעל כאמור, בית הדין יראה בזה הפרה של החלטות בית הדין, ובית הדין עשוי לתת צו לפירוק שיתוף בדירה תוך מינוי כונסי נכסים למכירת הדירה.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ד. כמו כן מר [ח'] יוכל לבקש אחת לארבע שנים למנות שמאי לבחינת גובה שכר הדירה
(המועד הראשון 1.1.2026).

ניתן לפרסם לאחר השמטת פרטים מזהים.
ניתן ביום ט"ז בשבט התשפ"ג (07/02/2023).

הרב צבי בן יעקב

הרב שלמה שפירא

הרב אליעזר איגרא

עותק זה עשוי להכיל שינויי ותיקוני עריכה